

mědělství. V rozhodnutí ze dne 30. září 1937, č. j. E 146/32-257, uvedl pak první soud, že ministerstvo zemědělství výnosem ze dne 14. září 1937 schválilo nezletilého Jindřicha F. jako vydražitele a že usnesení o příklepu ze dne 24. června 1937, č. j. E 146/32-230, nabylo plného právního účinku. Proti tomuto rozhodnutí podal povinný dne 13. října 1937 rekurs a dne 27. září 1937 doplněk k rekursu. Rekursní soud odmítl rekurs i doplněk k němu proto, že to, proti čemu rekurs směřuje, jest pouhou zprávou soudu o rozhodnutí správního úřadu a nikoliv usnesením, ježto neobsahuje žádné rozhodnutí, nařízení ani opatření soudu, které by mohlo býti cestou instanční přezkoumáno, a že jím není ani připojené oznámení, že dotčeným rozhodnutím správního úřadu nabylo plného účinku právního i usnesení o příklepu, jinak již praveplatné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení, pokud jím byl odmítnut rekurs stěžovatelův ze dne 13. října 1937, č. j. E 146/32-262, a uložil rekursnímu soudu, aby znova o rekursu rozhodl.

Důvody:

S právním názorem rekursního soudu nelze souhlasiti. To, že první soud vzal zprávu ze dne 14. září 1937, č. j. 249.228/37-IX/5, kterou ministerstvo zemědělství oznamuje, že schvaluje nezletilého Jindřicha F. jako vydražitele příslušných nemovitostí, na vědomost, vysloviv zároveň, že tím usnesení o příklepu nabylo právního účinku, tedy že se tím podmínka příklepu splnila, náleží do soudcovského rozhodování a je tudíž usnesením, proti němuž je rekurs dovolen.

Čís. 16686.

Věřitel, pro něhož jest vložena na dlužníkově nemovitosti kauční hypoteka pro nároky z důvodu depuračního závazku, nemůže se podle rozsudku, který vymohl hypotekární věřitel proti němu pro pohledávku hypotekární, která měla býti depurována a přesahovala výši kauční hypoteky, domoci sporem proti hypotekárnímu dlužníku z kauční hypoteky knihovní poznámky, že kauční hypoteka je vyčerpána a že je vykonatelná.

(Rozh. ze dne 2. února 1938, Rv I 892/37.)

Podle směnné smlouvy ze dne 26. listopadu 1931, sjednané se žalovanými, kterou žalobce nabyt vlastnictví k nemovitostem zapsaným ve vložkách č. 251, 5, 253 poz. knihy Č. B. a podle níž žalobce převzal jen určité knihovní dluhy, se žalovaní zavázali depurovati ostatní dluhy a závady váznoucí na převedených nemovitostech a zřídili k zajištění tohoto svého závazku kauční hypoteku 1,500.000 Kč na statku S. ve prospěch žalujícího řádu. Tvrdě, že zejména nepřevzal pohledávku Městské spořitelny v B. 1,750.000 Kč s přísl., že žalovaní byli

povinni tuto hypoteku dáti vymazati a až do provedení výmazu starati se jako osobní dlužníci o včasné zaplacení splátek a úroků, že však tak neučinili, takže nastala splatnost zápůjčky ve zbytku 1,583.943 Kč 39 h s přísl., že proto podala jmenovaná spořitelna na žalobce hypotekární žalobu, podle níž byl žalobce pravoplatně odsouzen trpěti, aby žalující spořitelna uspokojila svou pohledávku exekucí na výše uvedené nemovitosti, zapsané ve vložkách č. 251, 5, 253 katastrálního území Č. B., a uznán povinným nahraditi útraty sporu, a že tudíž žalovaní zavínili, že uvedená spořitelna má proti žalobci exekuční titul na 1,583.943 Kč 39 h s přísl., čímž kauční hypoteka jest plně vyčerpána, domáhá se žalobce na žalovaných, aby bylo uznáno právem, že se ve vložce č. 1365 desk zemských o statku S. povoluje u kauční hypoteky do výše 1,500.000 Kč, vložené ve prospěch žalujícího řádu pod pol. C 27, poznámka, že tato kauční hypoteka jest vykonatelnými nároky Městské spořitelny v B. proti jmenovanému řádu ve výši 1,583.943 Kč 39 h s přísl. vyčerpána. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Souzená žaloba není žalobou určovací, jak míní žalovaní, neboť se domáhá nové úpravy knihovního stavu. Jako vykonatelné mohou býti poznamenány toliko pohledávky žalujícího řádu, které vznikly z mezích dotčené kauční hypoteky. Žalující řád však nežádá, aby byla povolena knihovní poznámka, že uvedená kauční hypoteka jest vyčerpána jejími vykonatelnými pohledávkami, nýbrž vykonatelnými pohledávkami Městské spořitelny v B., tedy třetí osoby, která má pro tyto své pohledávky vloženo právo zástavní na nemovitostech, jež žalující řád směnnou smlouvou ze dne 26. listopadu 1931 s žalovanými za statek S. směnili a jež se žalovaní zavázali v příčině pohledávky této spořitelny depurovati do 1. prosince 1935. K zajištění tohoto svého závazku zřídili žalovaní podle tvrzení žalujícího řádu kauční hypoteku do výše 1,500.000 Kč na směněném statku S. ve prospěch žalujícího řádu. Žalující řád výslovně uvedl, že nežaluje pro následky včasného nede-purování, nýbrž proto, že žalovaní neplacením úroků z pohledávky Městské spořitelny v B. způsobili splatnost celé této pohledávky a zavínili rozsudek, kterým byl žalující řád jako majitel zavazených nemovitostí odsouzen zaplatiti pod exekucí pohledávku tu uvedenou spořitelně. I kdyby nároky pro neplacení úroků a tím způsobenou splatnost celé hypotekární pohledávky jmenované spořitelny byly kryty onou kauční hypotekou — což ze spisů patrno není —, šlo by o náhradu škody a žalující řád musil by se domoci soudního výroku, že žalovaní jsou povinni nahraditi mu onu škodu v mezích oné kauční hypoteky. On však se domáhá knihovní poznámky, která jest toliko pouhým exekučním následkem povinnosti žalovaných k náhradě škody. Jest patrno, že žalu-

jící řád přeskakuje jednu fási celého postupu, kterým má býti kauční hypoteka přeměněna v hypoteku obyčejnou, totiž s o u d n í v ý r o k, že mu proti žalovaným vznikla v mezích kauční hypoteky konkrétní pohledávka. Proti takové žalobě mohli by se žalovaní brániti zejména i kompenzačními námitkami, což není v souzeném sporu hledíc na různorodost jeho předmětu právně možné, a již z toho důvodu nelze v souzeném sporu správně stanovití výši nároků žalujícího řádu. Rozhodnutí o nich nelze pak proto, že na takový výrok prosba žalobní nezní. Již z těchto úvah nelze žalobě vyhověti.

Mimo to však žalobní prosba tak, jak je upravena, je pro žalobce beze všeho užitku. Žalobce chce podle rozsudku v souzené věci patrně dosáhnouti exekuční úhrady z nemovitostí žalovaných, aby mohl z ní zaplatiti vykonatelnou hypotekární pohledávku Městské spořitelny v B. Žalobce žádá, aby byla povolena knihovní poznámka, že kauční hypoteka pro něho zřízená jest vyčerpána vykonatelnými nároky Městské spořitelny v B. proti žalujícímu klášteru. I kdyby bylo této žalobní prosbě vyhověno, nemohl by žalující klášter na základě takového rozsudku vésti exekuci na nemovitosti žalovaných, když z něho nevychází vykonatelnost pohledávky ž a l o b c o v y. Musil by tedy žalující klášter, chtěje jako vymáhající věřitel dojítí úhrady z nemovitostí žalovaných, znovu žalovati a domoci se soudního výroku, že žalovaní jsou v mezích dotčené kauční hypoteky povinni zaplatiti mu příslušnou peněžitou částku.

Za toho stavu věci nebylo třeba se zabývati otázkou, zda knihovní poznámka vyčerpanosti kauční hypoteky jest vůbec přípustná, což se v právníkové teorii popírá (Bartsch, Grundbuchgesetz IV. vyd., str. 295, Klang k § 449 obč. zák., str. 254, Ehrenzweig, »Sachenrecht«, vyd. z r. 1923, str. 462, pozn. 33 a Not. Z. 1893, str. 280), ani otázkou, zdali žalujícímu řádu vzešla škoda již tím, že byl jako majitel zavazovaných nemovitostí pravoplatně odsouzen zaplatiti Městské spořitelně v B. 1,583.943 Kč 39 h s přísl., a zda jest tato škoda kryta řečenou kauční hypotekou.

Čís. 16687.

Pojem rukojemství za schodek.

Není-li ujednáno jinak, je zpravidla předpokladem dokročení věřitele na rukojmího za schodek, že hlavního dlužníka včas žaloval a vedl proti němu marně exekuci. Byla-li veřejná dražba svršků při takové exekuci bezvysledná pro nedostavení se koupěchtivých, není předpokladem nároku proti rukojmímu, aby věřitel pojmenoval soudu i kupce z volné ruky (§ 280, odst. 2, ex. ř.).

Na věřiteli nelze žádati, aby se pro možné průtahy v dalším postupu v exekučním řízení vydával v nebezpečí promlčení svého směnečného nároku proti rukojmímu za schodek, jímž bylo rukojemství kryto.